

Bűdös, festékszagú kicsit a *Fantomatika*, de attól vagány. Legalábbis szerintem, az egyik munkatársam szerint meg kifejezetten csúnya, ahogy az összes többi. Ő se fog a fiának képregényt venni soha.

A szagról, a sztoriról és a rajzokról ugorjunk csak vissza az alkotókig, ugyanis a városi könyvtárban találkozhattunk az első erdélyi képregény kézdivásárhelyi alkotóival, **Szabó Krisztá**
Sárosi Mátyás
sal.

val és

„Nézd, apa ilyeneket olvasott gyerekkorában”

– mutatta a beszélgetés moderátora, **Széles Ferenc** kisfiának a két alkotó által elhozott kupacnyi képregényt.

Mind Kriszta, mind Matyi művészeti iskolában festészeti szakon tanultak, mégis utóbbi rajzolja a képregényt, **kizárólag kézzel**, körülbelül 2-3 hónap alatt végzett a havilap első számával. Ezt a következő öt részre is ugyanígy tervezik, esetleg a festés fog digitálisan történni, ha az idő nagyon sűrgeti őket.

{youtube}6Z9oHV33jdM{/youtube}

A Fantomatika névvel egy lengyel sci-fi író alkotásaiban találkoztak először, virtuálisan kreált valóságot jelent. Jobban tetszett, mint a virtuális valóság „és be lehetett jegyezni” – tette hozzá a nem elhanyagolható részletet Matyi.

Kriszta amellet, hogy az adminisztrációs ügyeket intézi, ő írta a történetet is évekkel ezelőtt egy forgatókönyv pályázatra, és **a sztoriját akár amerikai kasszasikernek is elképzelhető, piacképes történetnek találta** a kiértékelő profi forgatókönyves.

Ő is a művészetiben tanult és mindig filmmel szeretett volna foglalkozni, arra viszont elég későn jött rá, hogy nem a fényképezés, az operatőri munka, inkább a sztori érdekli. Matyi kívülről szemlélve a történetet kijelentette, hogy sok sikeres képregénynek nincs ilyen jó sztorija.

Nem úgy van az, mint a festészet

A rajzolás folyamatáról mesélve Matyi elmondta, megesett már, hogy a történet közben eltűnt a főhős kalapja, mert egy idő után elfelejtette odarajzolni, Kriszta kénytelen volt a fejére photoshoppolni a fejfedőt.

„Csak néha szólok bele, akkor, ha valami már annyira el van művészkedve, hogy nem érthető” – mondta Kriszta, aztán azt is elmagyarázták, mivel Matyi **a hagyományos**

képzőművészetből érkezik a képregényrajzolásba

, át kell szoknia, viszont annyira mégsem, hogy tipikus amerikai képregényt készítsenek. „A második szám más lesz, sőt, már az első számot is másképpen rajzolnám” – magyarázta Matyi.

Egy hagyományos festmény elkészítésénél a képregényrajzolás sokkal több alázatot, és munkát igényel. „Várod a műzsát, elmész meginni egy sör, utána vagy festesz, vagy nem. Itt, ha nem rajzolsz meg egy oldalt, aznap nem dolgoztál semmit” – ecsetelte. A rajzaira **Fazekas Attila**, a

Botond című képregénysorozat rajzolója volt hatással, és rendkívüli, témába vágó olvasmányként

Scott McCloud

képregény-elméleti könyvét említette.

A storyboard jelentését is elmagyarázták. Mivel a képregény egy papírhordozón lévő mozi, ez is fontos, a kompozíciókra, a **mozdulatokra, szögekre, kameraállásokra kell figyelniük**, tulajdonképpen papíron végeznek operatőri munkát.

A rajzon kívül számítógépes munka is van bőven, amit Matyi megrajzol, azt Kriszta rakosgatja össze számítógépen, ő teszi rá a képekre a szövegbuborékokat is.

Tényleg erdélyi, de nem csak...

Elmesélték, hogy mindenhol azt emelték ki a Fantomatikáról, hogy erdélyi. Persze az is, de nem csak. Matyi elárulja azért csak rászolgáltak erre a címkére, és megmutatja, hogyan rajzolta meg Gábor Áron lézerágyúját.

Ők semmiképpen nem akartak szuperhősökben gondolkodni, a fantasztikus elemek megvannak

ugyan, de a szupererők nincsenek. Egy falusi srác a Fantomatika főszereplője. Ez **a falu akár székelyföldi is lehet, de bárhol máshol is lehet a világon**

. A fiú egy nagy lehetőséget kap, és elhagyhatja a földet, az elején minden csodálatosnak tűnik, de jönnek a buktatók. Ennél többet nem szerettek volna elárulni a Fantomatika kitalálói.

Bújtatott társadalomkritika is van a képregényben, vallja be Kriszta Széles Ferencnek, aki felhossa példaként a régi keleti blokkban megjelent kemény társadalomkritikával bíró képregényeket, amelyeket a politikai vezetők csak azért engedtek át a szűrőn, mert távolinak érezték maguktól.

A zárásról annyit árultak el, hogy nem szerettek volna ítélni, a hőseiknek megoldódik ugyan a problémája, a történetnek nem, egy kicsit **az olvasóra is bízák** a lezárást.

Egy kicsit a „csúnya oldalról”, az értékesítés mögötti bizniszről is hallhattak a jelenlévők. Egy nagybányai nyomdával dolgoznak, azelőtt udvarhelyiekhez is fordultak, hiszen azt hallották, nagyon jó minőségű nyomdáink vannak, viszont nagyon drágának találták ezeket. A nagybányaiak szépen dolgoznak, csupán a csomagolással nem voltak megelégedve. Mi pedig

a szagával, de ha tetszik a képregény, ez ne tartson vissza benneteket a vásárlástól. Az én **15**
lej e
s példányomból is egy hét alatt kiszellőzött.

Először csak Erdélyben szerették volna

értékesíteni, de azt tanácsolták nekik, hogy mindenképp terjesszék Magyarországon is, itt nem fogják tudni fenntartani a havilapot.

„Magyarországon sokkal könnyebb volt, ott ki van alakulva a terjesztő-hálózat, egy központba mentünk, ami az egész országban szór, itt Erdélyben ez nagyon döcögős. **A legjobb, ha hozzánk fordultok egyenesen**

, elküldjük postán. Leteszteltük, 160 küldeményből kettő veszett el, az egyiknél meg is kapta az illető a borítékot, az is lehet, hogy a tömbházban lopták ki” – mesélte Kriszta. A lapjaik nem csak újságosoknál, könyves üzletekben is megjelennek, Udvarhelyen a Bagolyvárat tudták megemlíteni.

Idővel szeretnék román és angol nyelvre is lefordítani, mert amióta kiszivárgott a Fantomatika

híre, sok idegennyelvű érdeklődő van. Jó kapcsolatban vannak a romániai képregényszcénával is, az egyik román képregénylapban meg is jelent két oldaluk, megkereste őket **Dodo Niță** híres képregényrajzoló, hogy bár nem ért magyarul, küldjenek neki egy példányt, és jelentkezett román rajzoló is, aki szívesen dolgozna velük.

A magyarországiak is **jól fogadták** őket, hét oldalt kaptak a legrangosabb magyar sci-fi magazin, a *Galaktika* októberi számában. Krisztának ez azért is jólesik, mert gyermekként nagybátyja polcáról kéregette kölcsön a Galaktika számait, ezeken nőtt fel.

Minden szakmabeli óva intette őket attól, hogy képregénykiadót hozzanak létre, hiszen eddig mindenki belebukott, ezért ők szerényen csak három számot garantálnak, de azért remélik, a hat számra tervezett történet lezárásáért nem kell e-maileket írni nekik.

Lehet dráma, horror, pornó

Az emberek nagy százaléka nyitott a képregényekre, és nem rögtön Nils Hilgersonra, vagy Donald kacsára gondol, persze megvan ez a közeg is. A családjuk sem áll teljes válszélességgel a képregényrajzolás mögé, „csodálkoztak, hogy miért ezt csináljuk, nem fogunk megélni belőle” – mondta Kriszta. Matyi hozzátette, ez idegesíti őket, de **el kell engedniük a fülük mellett**, hiszen vigasztalja őket, hogy van egy nagyon érdeklődő réteg is.

Abban egyet értettek, hogy a legtöbben **azt hiszik, ezek főként gyerekeknek való tartalmak**, állításuk szerint nyugaton is ezzel küzdenek a képregényesek. „Ott van a Watchman – Az őrzők, szerintem többen láttátok a filmet, szerzője,

Allen Moore

olyan szinten ír és olyan morális kérdéseket feszeget, hogy kezd lassan eloszlani a képregények körül ez a félreértés. Ez egy műfaj, amibe minden belefér, lehet az dráma, horror, pornó” – magyarázta Matyi.

A sztori es jo

„Figyelj, **Matyi az egyik legjobb rajzoló a világon és a sztori es jó**” – mondta Kriszta a varázsmondatot, amivel meggyőznének valakit, hogy vegye meg a lapot. A beszélgetés moderátora javasolta, hogy az „itt van egy darab belőlünk” szlogennel is promózhatnák, hiszen a fiatalok saját pénzből vágta bele a Fantomatika elkészítésébe.

{youtube}KE9qi9B8LOW{/youtube}

„Nem feltétlenül az a lényeg, hogy ezt hogy tartsuk fenn. Eddig hányódtunk, de most nagyon jól érezzük magunkat” – fejtették ki.